
Dokument s plenarne sjednice

A9-0257/2021

27.7.2021

IZVJEŠĆE

o pravednim radnim uvjetima, pravima i socijalnoj zaštiti radnika koji rade preko platformi – novi oblici zapošljavanja povezani s digitalnim razvojem (2019/2186(INI))

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

Izvjestitelj: Sylvie Brunet

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE ODBORA ZA PROMET I TURIZAM	21
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	28
KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	29

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o pravednim radnim uvjetima, pravima i socijalnoj zaštiti radnika koji rade preko platformi – novi oblici zapošljavanja povezani s digitalnim razvojem (2019/2186(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja¹,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/1152 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji²,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga³,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka, OUZP)⁴,
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 8. studenoga 2019. o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti⁵,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 24. listopada 2019. naslovljene „Budućnost rada: Europska unija promiče Deklaraciju Međunarodne organizacije rada povodom njezine stote obljetnice”⁶,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 13. lipnja 2019. naslovljene „Promjene u svijetu rada: promišljanja o novim oblicima rada i učincima na sigurnost i zdravlje radnika”⁷,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2020. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i o izmjeni Direktive 2000/31/EZ (COM(2020)0825),
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2020. o pravednim tržištima neograničenog tržišnog natjecanja u

---

¹ SL L 186, 11.7.2019., str. 57.

² SL L 186, 11.7.2019., str. 105.

³ SL L 136, 22.5.2019., str. 1.

⁴ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

⁵ SL C 387, 15.11.2019., str. 1.

⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13436-2019-INIT/en/pdf>

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9686-2019-INIT/en/pdf>

- digitalnom sektoru (Akt o digitalnim tržištima) (COM(2020)0842),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 4. ožujka 2021. naslovljenu „Aksijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava” (COM(2021)0102),
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. veljače 2020. pod naslovom „Europska strategija za podatke” (COM(2020)0066),
  - uzimajući u obzir bijelu knjigu Komisije od 19. veljače 2020. naslovljenu „O umjetnoj inteligenciji – Europski pristup izvrsnosti i izgradnji povjerenja” (COM(2020)0065),
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. siječnja 2020. naslovljenu „Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju” (COM(2020)0014),
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. lipnja 2016. naslovljenu „Europski program za ekonomiju suradnje” (COM(2016)0356),
  - uzimajući u obzir savjetodavni dokument Komisije od 24. veljače 2021. naslovljen „Prva faza savjetovanja sa socijalnim partnerima u skladu s člankom 154. UFEU-a o mogućem djelovanju na rješavanju izazova vezanih uz radne uvjete rada preko platformi” (C(2021)1127),
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. s preporukama Komisiji o pravu na isključivanje⁸,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2020. o jakoj socijalnoj Europi za pravednu tranziciju⁹,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. listopada 2020. o politici zapošljavanja i socijalnoj politici europodručja u 2020.¹⁰,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2020. s preporukama Komisiji o okviru etičkih aspekata umjetne inteligencije, robotike i s njima povezanih tehnologija¹¹,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2020. s preporukama Komisiji o Aktu o digitalnim uslugama: poboljšanje funkcioniranja jedinstvenog tržišta¹²,
  - uzimajući u obzir svoje stajalište od 10. srpnja 2020. o prijedlogu odluke Vijeća o smjernicama za politike zapošljavanja država članica¹³,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. listopada 2019. o politici zapošljavanja i socijalnoj politici europodručja¹⁴,

---

⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0021.

⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0371.

¹⁰ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0284.

¹¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0275.

¹² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0272.

¹³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0194.

¹⁴SL C 202, 28.5.2021., str. 35.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2017. o europskom stupu socijalnih prava¹⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. lipnja 2017. o Europskom programu za ekonomiju suradnje¹⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. lipnja 2017. o internetskim platformama i jedinstvenom digitalnom tržištu¹⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. srpnja 2017. o uvjetima rada i nesigurnosti radnih mjesta¹⁸,
- uzimajući u obzir mandatno pismo od 10. rujna 2019. povjerenika Nicolasa Schmita i program rada Komisije za 2021.,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 18. rujna 2020. naslovljeno „Pošteni radni uvjeti u ekonomiji platformi”,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora regija od 5. prosinca 2019. naslovljeno „Europski okvir za regulatorne odgovore na ekonomiju suradnje”,
- uzimajući u obzir Okvirni sporazum europskih socijalnih partnera o digitalizaciji iz lipnja 2020.¹⁹,
- uzimajući u obzir Preporuku Međunarodne organizacije rada (ILO) br. 198 o radnom odnosu,
- uzimajući u obzir studiju Komisije od 13. ožujka 2020. naslovljenu „Studija za prikupljanje dokaza o radnim uvjetima radnika koji rade putem platformi”,
- uzimajući u obzir izvješće Zajedničkog istraživačkog centra Komisije naslovljeno „Promjenjiva priroda posla i vještina u digitalnom dobu”,
- uzimajući u obzir izvješće Zajedničkog istraživačkog centra Komisije naslovljeno „Radnici koji rade putem platformi u Europi”,
- uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Ekonomija platformi i nesigurna radna mjesta□”, koju je 11. rujna 2020. objavila Glavna uprava EP-a za unutarnju politiku²⁰,
- uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Socijalna zaštita radnika u ekonomiji platformi”,

---

¹⁵ SL C 242, 10.7.2018., str. 24.

¹⁶ SL C 331, 18.9.2018., str. 125.

¹⁷ SL C 331, 18.9.2018., str. 135.

¹⁸ SL C 334, 19.9.2018., str. 88.

¹⁹ https://www.etuc.org/system/files/document/file2020-06/Final%2022%2006%2020_Agreement%20on%20Digitalisation%202020.pdf

²⁰ Studija – „Ekonomija platformi i nesigurna radna mjesta”, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel A – Uprava za ekonomsku i znanstvenu politiku te politiku kvalitete života, 11. rujna 2020.

- koju je objavila Glavna uprava za unutarnju politiku 7. prosinca 2017.²¹,
- uzimajući u obzir izvješće Cedefopa od 24. rujna 2020. naslovljeno „Razvoj i usklađivanje vještina u ekonomiji internetskih platformi”,
  - uzimajući u obzir informativnu obavijest Cedefopa od 30. lipnja 2020. naslovljenu „Internetski rad i učenje u doba koronavirusa”,
  - uzimajući u obzir studiju Eurofounda od 24. rujna 2018. naslovljenu „Zapošljavanje i radni uvjeti određenih vrsti rada preko platformi”,
  - uzimajući u obzir Eurofoundovo izvješće od 23. rujna 2019. o politikama naslovljeno „Rad putem platforme: Maksimalno iskorištavanje potencijala uz zaštitu standarda?”,
  - uzimajući u obzir Eurofoundovo izvješće od 21. rujna 2020. o istraživanju naslovljeno „Povratak u budućnost: Smjernice politike iz scenarija rada putem platformi”,
  - uzimajući u obzir Eurofoundov mrežni repozitorij ekonomije platformi²²,
  - uzimajući u obzir studiju Europske agencije za zdravlje i sigurnost na radu (EU-OSHA) od 7. studenoga 2017. naslovljenu „Zaštita radnika u ekonomiji internetskih platformi: Pregled kretanja regulatornih mjera i politika u EU-u”,
  - uzimajući u obzir izvješće ILO-a od 23. veljače 2021. naslovljeno „Izgledi za zapošljavanje i socijalni izgledi u 2021.: Uloga digitalnih radnih platformi u preobrazbi svijeta rada”,
  - uzimajući u obzir izvješće MRO-a od 20. rujna 2018. naslovljeno „Digitalne radne platforme i budućnost rada: Prema dostojanstvenom radu u internetskom svijetu”,
  - uzimajući u obzir Deklaraciju ILO-a o budućnosti rada od 21. lipnja 2019. povodom njezine stote obljetnice,
  - uzimajući u obzir indeks Europskog instituta za ravnopravnost spolova o rodnoj ravnopravnosti za 2020. godinu: Digitalizacija i budućnost rada,
  - uzimajući u obzir izvješća organizacije „Data & Society” iz veljače 2019. naslovljena „Nadzor i praćenje radnog mjesta” i „Algoritamsko upravljanje na radnom mjestu”,
  - uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Ispitanici, digitalni nadzor, umjetna inteligencija i budućnost rada” koju je 23. prosinca 2020. objavila Glavna uprava Europskog parlamenta za usluge parlamentarnih istraživanja²³,

---

²¹ Studija – „Socijalna zaštita radnika u ekonomiji platformi”, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel A – Uprava za ekonomsku i znanstvenu politiku te politiku kvalitete života, 7. prosinca 2017.

²² <https://www.eurofound.europa.eu/data/platform-economy>

²³ Studija – „Ispitanici, digitalni nadzor, umjetna inteligencija i budućnost rada” koju je 23. prosinca 2020. objavio Odjel za znanstvena predviđanja Glavne uprave Europskog parlamenta za usluge parlamentarnih istraživanja.

- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za promet i turizam,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A9-0257/2021),
- A. budući da se pojam „radnici koji rade putem platformi” odnosi na osobe koje obavljaju posao ili pružaju usluge, s većim ili manjim stupnjem kontrole, putem digitalne radne platforme; budući da u tom kontekstu može uključivati i radnike i zaista samozaposlene osobe;
  - B. budući da se pojam „digitalna radna platforma” odnosi na poduzeće koje posreduje ili nudi, s većim ili manjim stupnjem kontrole, usluge na zahtjev, koje zatraže kupci pojedinci ili poduzeća, a koje pružaju izravno ili neizravno pojedinci, neovisno o tome izvršavaju li se te usluge na licu mjesta ili na internetu;
  - C. budući da se pojam „rada putem platforme” odnosi na rad koji obavljaju i usluge koje pružaju na zahtjev i uz naknadu radnici koji rade putem platformi, bez obzira na njihov radni status, vrstu digitalne radne platforme (na licu mjesta ili na internetu) ili razinu potrebnih vještina;
  - D. budući da nema dovoljno dostatnih i svježih podataka na europskoj razini o radu putem platforme i budući da različite države članice primjenjuju različite metodologije prikupljanja podataka, zbog čega je teško utvrditi razmjer rada putem platformi i broj uključenih radnika; budući da se smatra vrlo vjerojatnim da će rad putem platforme unutar tržišta rada dalje rasti;
  - E. budući da rad putem platforme može stvoriti prilike za zapošljavanje, proširiti izbor, pružiti dodatni prihod i smanjiti prepreke ulasku na tržište rada; budući da rad putem platforme može olakšati fleksibilnost i optimizaciju resursa, osigurati prilike i za osobe koje rade na ili putem digitalnih radnih platformi i za klijente, te usklađivanje potražnje i ponude usluga; budući da su inovacije u području digitalnih alata preduvjet za rad putem platforme i mogu pridonijeti rastu u vremenima krize i oporavka; budući da rad putem platforme može donijeti prednosti za studente i druge osobe koje žele kombinirati učenje uz rad, kao i stvoriti pristup radnim mjestima za mlade koji nisu uključeni u obrazovanje, zapošljavanje ili osposobljavanje i za osobe nižih kvalifikacija;
  - F. budući da rad putem platforme ni u kojem slučaju ne može biti ograničen na prijevoz osoba ili dostavu hrane jer uključuje i profesionalne poslove, kućanske poslove i mikro zadatke;
  - G. budući da rad putem platforme olakšava pristup tržištu rada putem modernih oblika zapošljavanja i potiče razvoj tehnologija radi olakšavanja upotrebe platformi i njihova približavanja i poduzećima i kupcima;
  - H. budući da je rad putem platforme također izazvao zabrinutost zbog nesigurnosti ili loših radnih uvjeta, nepostojanja ili otežanog pristupa odgovarajućoj socijalnoj zaštiti, nepoštenog tržišnog natjecanja, neprijavljenog rada, rascjepkanih i nepredvidivih prihoda i radnih rasporeda, nedostatka mehanizama za rješavanje sukoba, dekvifikacije i izostanka napredovanja u karijeri, te nedostatka mjera zaštite zdravlja i

sigurnosti na radu, posebno za radnike s nižim kvalifikacijama koji rade putem platformi na licu mjesta i radnike koji obavljaju mikrozadatke, što je ponovno bilo posebno vidljivo tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19; budući da pogrešna kategorizacija radnika kao samozaposlenih pridonosi toj situaciji;

- I. budući da je zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 istaknuta uloga koju igraju radnici koji rade putem platformi jer osiguravaju kontinuitet poslovanja tisuća malih i srednjih poduzetnika (MSP-ova) u cijelom EU-u omogućujući prijeko potrebno sučelje između ključnih sektora, kao što su prehrambeni i prijevozni sektor, i potrošača, a model platforme nekim je radnicima koji rade putem platformi omogućio kontinuitet prihoda; budući da više od 60 % stanovnika EU-a kaže da, čak i nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19, ne namjeravaju prestati koristiti internetske usluge uključujući, među ostalim, mogućnost naručivanja hrane putem interneta²⁴; budući da su radnici u nestandardnim radnim dogovorima pod većim zdravstvenim rizikom od radnika u standardnim radnim dogovorima,²⁵ s time da su radnici koji rade putem platformi naročito izloženi zdravstvenim i sigurnosnim rizicima zbog osobitosti posla kojeg obavljaju, na primjer, biciklisti su osjetljivi sudionici u cestovnom prometu koji često rade u nepovoljnim i teškim vremenskim uvjetima pod pritiskom da budu brzi i učinkoviti; budući da rad putem platforme ne bi trebao dovesti do nestabilnosti, nesigurnosti ili zdravstvenih i sigurnosnih rizika; budući da radnici koji rade putem platformi koji su pretrpjeli gubitak prihoda zbog pandemije često nisu ispunjavali uvjete za mjere potpore za dohodak, što je naglasilo činjenicu da nemaju pristup socijalnoj zaštiti; budući da radnici koji rade putem platformi na licu mjesta imaju povećani rizik od zaraze bolešću COVID-19;
- J. budući da gore navedeni rizici, ako im se ne pristupi na odgovarajući način, mogu ugroziti cjelokupni europski model socijalnog tržišnog gospodarstva i ciljeve europskog stupa socijalnih prava; budući da bi tehnološki napredak mogao donijeti i rješenja za prilagodbu europskog socijalnog modela stvarnosti 21. stoljeća;
- K. budući da su 2019. digitalne radne platforme na globalnoj razini ostvarile dohodak od najmanje 52 milijarde američkih dolara; budući da je oko 70 % ostvarenog dohotka bilo koncentrirano u samo dvije države, Sjedinjenim Američkim Državama (49 %) i Kini (22 %), dok je udio u Europi (11 %) i drugim regijama (18 %) bio značajno niži²⁶;
- L. budući da rad putem platforme obuhvaća različite okolnosti i da je za njega karakteristična velika heterogenost aktivnosti koje se obavljaju; budući da postoje različite kategorije rada putem platforme, kao što su rad na internetu ili na licu mjesta, rad koji zahtijeva visoku ili nisku razinu vještina, plaćen je po zadatku ili po satu, obavlja se kao sekundarno ili primarno zanimanje te da se profili radnika koji rade putem platformi i vrste platformi znatno razlikuju; budući da je, prema Eurofoundu²⁷, 2017. rad na licu mjesta u profesionalnim uslugama, uslugama dostave, putničkog

---

²⁴ <https://www.dw.com/pl/ue-chce-lepiej-chroni%C4%87-pracuj%C4%85cych-za-po%C5%9Brednictwem-platform-cyfrowych/a-56676431>

²⁵ Howard, J., Nonstandard work arrangements and worker health and safety (Nestandardni radni dogovori i zdravlje i sigurnost radnika), *American Journal of Industrial Medicine*, Svezak 60., Izdanje 1., 2016., str. 1.-10.

²⁶ ILO, Izgledi za zapošljavanje i socijalni izgledi u 2021.: „Uloga digitalnih radnih platformi u preobrazbi svijeta rada”, str. 20.

²⁷ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

prijevoza i kućanskih usluga predstavljao najzastupljenije osobitosti rada putem platforme u odabranim državama članicama;

- M. budući da većina radnika koji rade putem platformi ima drugi posao ili drugi izvor prihoda; budući da su radnici koji rade putem platformi često slabo plaćeni, a mali dio njih ima relativno dobre prihode; budući da su radnici u ekonomiji platformi često mlađi i višeg stupnja obrazovanja od šire populacije²⁸;
- N. budući da su radnici koji rade putem platformi općenito kategorizirani kao formalno samozaposlene osobe, bez obzira na njihov stvarni radni status i iako često ne posjeduju razine profesionalne neovisnosti svojstvene samozaposlenim osobama; budući da stoga mnogi radnici koji rade putem platformi nisu zaštićeni jednakim odredbama o socijalnoj zaštiti, radnim pravima ili o zaštiti zdravlja i sigurnosti koje donosi ugovor o radu ili radni odnos u njihovim odnosnim državama članicama; budući da digitalne radne platforme u takvim slučajevima ne plaćaju doprinose za socijalno osiguranje; budući da mali dio radnika koji rade putem platformi imaju status zaposlenika ili agencijskog radnika; budući da je velik broj sudskih presuda i administrativnih odluka, uključujući one koje donose nacionalni sudovi najvišeg stupnja i Sud Europske unije, vezanih uz rad putem platforme na licu mjesta, osobito u sektorima prometa i dostave hrane u nizu država članica, potvrdio postojanje radnog odnosa između platformi i radnika koji rade putem platformi, na temelju njihovih aktivnosti i povezanosti sa svojom platformom, zajedno s pravima koja iz toga proizlaze; budući da bi radnici trebali moći na jednostavan način razjasniti i potvrditi svoj radni status i ne bi trebali biti obvezni braniti svoja prava kroz sudski postupak;
- O. budući da pogrešna kategorizacija nekih radnika koji rade putem platformi kao samozaposlenih, koja se može primijetiti u radu putem platformi, uzrokuje nesigurnost i radnicima uskraćuje pristup radnim pravima, socijalnoj zaštiti, zakonskim pravima i primjeni odgovarajućih pravila; budući da će u budućnosti na sve više sektora, kao što su sektor dostave, prometa, ljudskih resursa, zdravstva, dječje skrbi, osobnih i kućanskih usluga i turizma, vjerojatno utjecati rad putem platforme ili slični radni obrasci i digitalizacija; budući da razvoj digitalnih tehnologija u mnogim sektorima, a naročito internetska trgovina i usluge, donosi prilike i rizike za poduzeća i radnike;
- P. budući da bi novi oblici rada trebali ostati održivi i pravedni, i budući da bi se rad putem platforme trebao temeljiti na vrijednostima Unije, etičkom pristupu usmjerenom na čovjeka u kojem je digitalna tehnologija i dalje instrument; budući da je u tom pogledu presudno svakom europskom stanovniku omogućiti stjecanje digitalnih vještina u kontekstu digitalne tranzicije;
- Q. budući da je visoka razina fleksibilnosti cijenjena kao jedna od najvećih prednosti rada putem platformi;
- R. budući da su države članice razvile različite pristupe, što je dovelo do fragmentiranih pravila i inicijativa s negativnim učincima na radnike, poduzeća, uključujući platforme,

---

²¹ Studija – „Socijalna zaštita radnika u ekonomiji platformi”, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel A – Uprava za ekonomsku i znanstvenu politiku te politiku kvalitete života, 7. prosinca 2017., str. 34.,

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/614184/IPOL_STU\(2017\)614184_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/614184/IPOL_STU(2017)614184_EN.pdf)

i potrošače koji proizlaze iz posljedične nesigurnosti; budući da postoji potreba za zakonodavnom inicijativom na europskoj razini da se prevlada pravna nesigurnost, osigura i unaprijede prava radnika koji rade putem platformi, radni uvjeti i pristup socijalnoj zaštiti, potiče inovacijski potencijal održivih modela rada putem platformi i osiguraju uvjeti jednaki onima koje imaju „tradicionalni” gospodarski subjekti; budući da je većina platformi aktivna u različitim državama članicama EU-a i da se često ne nalaze u zemlji u kojoj se odvijaju aktivnosti koje obavljaju njihovi radnici;

- S. budući da na europskoj razini ne postoji nikakva definicija „radnika”, a sudskom praksom Suda Europske unije utvrđeni su kriteriji za određivanje statusa radnika i samozaposlene osobe; budući da se osobitosti zaposlenja na temelju kojih je moguće prepoznati radni odnos ili ugovor o radu razlikuju između država članica i pitanje su nacionalne nadležnosti; budući da bi poseban „treći status” za radnike koji rade putem platformi dodatno narušio natjecanje između digitalnih radnih platformi i poduzeća u tradicionalnom gospodarstvu, naročito MSP-ova, ne bi bio kompatibilan s nacionalnim klasifikacijama radnika i zaista samozaposlene osoba u državama članicama, s nepredvidivim pravnim, administrativnim i sudskim posljedicama, a uključivao bi rizik od segmentacije tržišta rada; budući da bi radnici koji rade putem platformi trebali biti kategorizirani ili kao radnici ili zaista samozaposlene osobe, ovisno o njihovoj konkretnoj situaciji, te uživati pripadajuća prava i uvjete; budući da bi oboriva pretpostavka radnog odnosa olakšala pravilnu kategorizaciju radnika koji rade putem platformi u kombinaciji s preokretanjem tereta dokaza, što znači da, ako radnici osporavaju kategorizaciju svojeg radnog statusa u pravnom ili upravnom postupku, stranka koja je navodno poslodavac mora dokazati da nema radnog odnosa prema nacionalnim definicijama kako su navedene u zakonodavstvu ili kolektivnim ugovorima predmetne države članice; budući da oboriva pretpostavka radnog odnosa ne smije dovesti do automatske kategorizacije svih radnika koji rade putem platformi kao radnika;
- T. budući da treba osigurati primjenu postojećih odredbi, osobito Direktive o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima i Uredbe o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja;
- U. budući da su MSP-ovi okosnica europskog gospodarstva koja predstavlja 99 % svih poduzeća u EU-u;
- V. budući da su u radu putem platformi preslikane rodne neravnopravnosti s općeg tržišta rada, primjerice razlika u plaćama između spolova i rodna segregacija u zanimanjima ili sektorima²⁹; budući da rad putem platforme može predstavljati priliku za povećanje udjela žena na tržištu rada; budući da je, međutim, udio žena i muškaraca različit u različitim vrstama uslugama i platformi, pri čemu je veći udio muškaraca u radu putem platforme s većom razinom autonomije, a žene češće obavljaju manje siguran rad putem platforme s ograničenom autonomijom u radu; budući da su osobe sa značajnim skrbničkim i obiteljskim odgovornostima stoga u nepovoljnijem položaju, zbog čega će vjerojatno doći do negativnih posljedica, osobito za žene³⁰; budući da su žene koje rade putem platformi, osobito vozačice i one koje pružaju usluge čišćenja i njegovanja u

²⁹ Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE), Indeks ravnopravnosti spolova za 2020. Digitalizacija i budućnost rada, str. 14.

³⁰ EIGE, Indeks rodne ravnopravnosti, 2020.: Digitalizacija i budućnost rada, str. 98.-99.

privatnim domovima, izložene riziku od seksualnog uznemiravanja i rodno uvjetovanog nasilja³¹ i da će se možda suzdržati od prijavljivanja takvog ponašanja zbog nepostojanja instrumenata za prijavljivanje i kontakta sa živim voditeljem ili zbog straha od negativnih ocjena i gubitka budućih poslova;

- W. budući da je fenomen rada putem platformi od svog nastanka u porastu, što olakšava razvoj digitalnih tehnologija posljednjih godina, pružajući radnicima, potrošačima i poduzećima nove prilike i odabire kad se radi o mjestu, vremenu, fleksibilnosti i učestalosti njihovih odnosa, uključujući rad i pružanje usluga; budući da je prema globalnom izvješću ILO-a za većinu radnika koji rade na licu mjesta i trećinu onih koji rade putem interneta rad putem platforme na digitalnim radnim platformama glavni izvor prihoda, s time da su u zemljama u razvoju i kod žena ti udjeli veći³²; budući da to u EU-u ipak predstavlja mali dio općeg tržišta rada, pri čemu se procjenjuje da je 11 % radne snage EU-a barem jednom pružilo usluge putem radne platforme na licu mjesta ili na internetu, te da 1,4 % njih to radi kao glavni posao od 2019.³³; budući da se koristi od digitalizacije moraju dijeliti široko i ravnopravno između platformi, radnika, klijenata i društva općenito; budući da su potrebne snažne zaštitne mjere kako bi se osiguralo da rad putem platforme omogućuje pristojne radne uvjete i spriječila segmentacija tržišta rada;
- X. budući da platforme koje nastupaju kao poslodavci moraju poštivati sve svoje obveze kao poslodavci i pridržavati se svojih sektorskih odgovornosti;
- Y. budući da se u digitalnim radnim platformama koriste instrumenti kao što su aplikacije, algoritmi i umjetna inteligencija u okviru njihova poslovnog modela kako bi se uskladila ponuda i potražnja te u različitim mjerama upravljalo radnicima; budući da algoritamsko upravljanje predstavlja nove izazove za budućnost rada i može dovesti do neravnoteže moći i nejasnoća u donošenju odluka, kao i tehnološki omogućene kontrole i nadzora koji bi mogli pogoršati diskriminacijske prakse i uključivati rizik za privatnost, zdravlje i sigurnost radnika i ljudsko dostojanstvo³⁴; budući da algoritamsko upravljanje mora biti potpuno transparentno i pod ljudskim nadzorom kako bi radnici prema potrebi mogli osporavati odluke putem učinkovitih postupaka i budući da ne smije biti temeljeno na neobjektivnim skupovima podataka vezanima uz spol, etničku pozadinu ili seksualnu orijentaciju kako bi se izbjegao rizik od diskriminacije u njegovim ishodima; budući da su ranjivije skupine kao što su žene, manjine i osobe s invaliditetima pod većim rizikom da će biti neobjektivno ocijenjene³⁵;
- Z. budući da je pitanje neplaćenog rada naročito osjetljivo u okruženju rada putem platforme;
- AA. budući da bi osnivanje udruga moglo predstavljati važan instrument organizacije rada

---

³¹ EIGE, Indeks rodne ravnopravnosti, 2020.: Digitalizacija i budućnost rada, str. 114.

²⁵ ILO, Izgledi za zapošljavanje i socijalni izgledi u 2021.: Uloga digitalnih radnih platformi u preobrazbi svijeta rada, str. 22.

²⁶ Zajednički istraživački centar Komisije, „Radnici koji rade putem platformi u Europi: Dokazi iz istraživanja COLLEEM” (2018.) i „Novi dokazi o radnicima koji rade putem platformi u Europi: „Rezultati drugog istraživanja COLLEEM” (2020.).

²⁷ Nadzor i praćenje radnog mjesta, Data & Society, Mateescu, A., Nguyen, A., Explainer: veljača 2019.

²⁸ Izvješće o indeksu ravnopravnosti spolova za 2020.: Digitalizacija i budućnost rada, str. 99.

po načelu „odozdo prema gore” i poticati konkurenciju između platformi;

- AB. budući da postoji velika potreba za integriranim prometnim rješenjima koja se temelje na širokom rasponu usluga i koja u prvi plan stavljaju sustav, a ne njegove komponente; budući da platforme mogu imati ulogu u poticanju mobilnosti kao usluge, logistike kao usluge kao i kolaborativne mobilnosti; budući da bi takva digitalizacija mogla pružiti velike mogućnosti za stvaranje održivog, inovativnog i multimodalnog prometnog sektora, uključujući putem inovacija u javnom prijevozu; budući da se okvirom usmjerenim na budućnost za poduzeća koja djeluju na platformama mora voditi računa o potencijalnim problemima povezanim s okolišem i zdravljem te maksimalno povećati učinkovitost mobilnosti; budući da bi stoga trebalo provesti temeljitu procjenu utjecaja koji platforme u sektoru prometa i turizma imaju na okoliš, s obzirom na to da se ne zna dovoljno o njihovim pozitivnim i negativnim učincima;
- AC. budući da rast broja digitalnih platformi za posredovanje i suradnju radikalno mijenja putnički i teretni promet, posebno s obzirom na nove usluge za poduzeća i pojedince, razvoj multimodalnog prijevoza, bolju povezanost u izoliranim područjima, poboljšanu gradsku mobilnost ili pak optimizaciju upravljanja protokom;
- AD. budući da su brza bežična i fiksna povezivost ključne za daljnji razvoj digitaliziranih prijevoznčkih usluga; budući da EU postavlja regulatorne standarde za korištenje digitalnih usluga i proizvoda, kao što je učinio s Općom uredbom o zaštiti podataka i europskom digitalnom strategijom, no zaostaje u stvaranju konkurentnih uvjeta za rast i razvoj novih digitalnih poduzeća i platformi u EU-u;

Europski pravni okvir

1. primjećuje da je trenutni europski okvir nezadovoljavajući te žali zbog činjenice da se pravni instrumenti EU-a često ne primjenjuju na mnoge radnike koji rade putem platformi zbog toga što su pogrešno kategorizirani te ne obuhvaćaju u dovoljnoj mjeri nove okolnosti u svijetu rada; naglašava potrebu da se poboljšaju radni uvjeti svih radnika koji rade putem digitalnih radnih platformi, uključujući zaista samozaposlene; zabrinut je zbog toga što ta fragmentacija neke radnike koji rade putem platformi može staviti u pravno nesigurnu situaciju, zbog čega ti radnici imaju manje prava ili ograničenija prava nego što bi to trebalo biti zajamčeno svim radnicima; smatra da neodgovarajuća regulacija može dovesti do različitih tumačenja i time dovesti do nesigurnosti i posljedičnog negativnog utjecaja i na poduzeća i na radnike;
2. naglašava da značenje pojmova „radnik” i „samozaposlen” nije jednoznačno definirano u svim državama članicama; primjećuje da je granica između ta dva pojma ponekad nejasna za nove oblike rada zbog čega bi neke samozaposlene osobe ili radnici mogli biti pogrešno kategorizirani i ne uživati prava svojstvena njihovom statusu; smatra, sukladno tome, da bi radnici koji rade putem digitalnih platformi trebali imati jednaka prava i jednaki pristup socijalnoj zaštiti kao radnici iste kategorije koji ne rade putem platformi, uvažavajući u potpunosti raznolikost nacionalnih modela tržišta rada, autonomiju socijalnih partnera i nacionalne nadležnosti;
3. naglašava također da radnici koji rade putem platformi u različitim državama članicama, ili oni koji kombiniraju redovan radni odnos s radom putem platformi u različitim državama članicama, mogu podlijegati posve različitim propisima za isti rad;

4. smatra da je takvu pravnu nesigurnost potrebno odmah riješiti u korist radnika, poduzeća, uključujući platforme, i potrošača; vjeruje da u svakom prijedlogu treba prepoznati heterogenost platformi i radnika koji rade putem platformi, kao i različitost nacionalnih zakonodavstva o radu, sustava socijalne zaštite i zdravstvene skrbi, potrebu za održivim modelima digitalnih radnih platformi i poštivati status radnika koji rade putem platformi koji su zaista samozaposleni; smatra da treba postojati europski okvir koji se temelji na sveobuhvatnoj procjeni učinka i savjetovanjima s odgovarajućim subjektima, štiti rad putem platforme koji omogućuje pristojne radne uvjete, rješava problem nesigurnih oblika rada putem platformi te se može nadopuniti nacionalnim zakonodavstvom ili kolektivnim ugovorima; naglašava da bi svaka zakonodavna inicijativa EU-a trebala promicati inovacije, stvaranje novih poslovnih modela, udruga, start-upova i MSP-ova, kao i pristojna radna mjesta; naglašava da bi prilike i fleksibilni radni dogovori koje donose digitalne radne platforme trebali ostati mogući pod uvjetom da ne ugrožavaju socijalnu zaštitu i prava radnika;
5. primjećuje da su slučajevi pogrešne kategorizacije najčešći u digitalnim radnim platformama kojima se čvrsto organiziraju, izravno ili putem algoritma, uvjeti i naknade za rad putem platforme, poziva Komisiju, u cilju omogućavanja pravilne kategorizacije radnika koji rade putem platformi, da uvede u svoj predstojeći prijedlog oborivu pretpostavku radnog odnosa za radnike koji rade putem platformi, u skladu s nacionalnim definicijama navedenima u zakonodavstvu ili kolektivnim ugovorima predmetne države članice, u kombinaciji s preokretanjem tereta dokaza i eventualno dodatnim mjerama; naglašava stoga da, kad god radnici koji rade putem platformi osporavaju kategorizaciju svog radnog statusa u sudskom postupku pred sudskim ili upravnim tijelom prema nacionalnom zakonodavstvu i praksama, na stranci koja je navodni poslodavac je da dokaže da ne postoji radni odnos; naglašava da oboriva pretpostavka radnog odnosa ne smije dovesti do automatske kategorizacije svih radnika koji rade putem platformi kao radnika; smatra da se kategorizacija radnika treba temeljiti na činjenicama koje se odnose na stvarno obavljanje posla i kriterijima, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, a ne na načinu na koji strane opisuju odnos; naglašava da se takvom oborivom pretpostavkom osigurava da radnici koji su zaista samozaposleni mogu to i ostati i nastaviti pristupati radu putem platformi; također poziva Komisiju da pojasni da nije moguće razmotriti utvrđivanje novog statusa u EU-u, tzv. trećeg statusa između radnika i samozaposlene osobe jer to ne bi pomoglo u rješavanju trenutačnih problema, a već ionako nejasni koncepti mogli bi postati još mutniji, te da osigura da radnici koji rade putem platformi budu kategorizirani ili kao radnici ili samozaposlene osobe, u skladu s nacionalnim pravom;
6. naglašava da zakonodavstvo u državama članicama i na europskoj razini ni približno ne prati brzinu kojom se razvija digitalna preobrazba, zbog čega ne postoje propisi koji se odnose na nove metode zapošljavanja, što izravno utječe na prava radnika i funkcioniranje internetskih platformi,
7. naglašava da svaki propis o internetskim platformama mora poštivati načelo supsidijarnosti i različite pristupe država članica, s obzirom na postojeće razlike između platformi, od broja radnika do stupnja u kojem pokrivaju prava radnika, te mora biti otporan na protek vremena i digitalnu preobrazbu;
8. pozdravlja namjeru Komisije da predstavi prijedlog zakonodavne inicijative za

poboljšanje radnih uvjeta radnika koji rade putem platformi do kraja 2021., kako je najavljeno u Akcijskom planu za provedbu europskog stupa socijalnih prava uz prethodnu provedbu savjetovanja sa socijalnim partnerima u dvije faze; poziva Komisiju, ako socijalni partneri ne izraze želju da pokrenu postupak propisan člankom 155. UFEU-a, a na temelju zaključaka javnih savjetovanja, da izradi prijedlog direktive o radnicima koji rade putem platformi radi osiguravanja prava svim radnicima koji rade putem platformi, uzimajući u obzir sve specifičnosti rada putem platforme radi osiguravanja pravednih i transparentnih radnih uvjeta, jamčenja zdravog i sigurnog radnog okruženja, omogućavanja pristupa odgovarajućoj i transparentnoj socijalnoj zaštiti, kao i njihova prava da organiziraju i osnuju, slobodno pristupe i da ih zastupaju, među ostalim, sindikati, te da dogovore kolektivne ugovore, pristup osposobljavanju i stjecanju vještina, kao i osiguravanje zaštite podataka u skladu s OUZP-om kao i transparentno, etično i ne-diskriminirajuće algoritamsko upravljanje, osiguravajući pritom jednake uvjete u svim državama članicama i stvarajući predvidivo i stabilno poslovno okruženje koje potiče ulaganje i inovacije;

9. poziva Komisiju da prepozna status digitalnih radnih platformi kao ili poslodavca ili (privremene) agencije za zapošljavanje ili posrednika, povezano s njihovim područjem aktivnosti, kako bi osigurala da su ispunjene sve obveze vezane uz određeni status, kao što su doprinosi za socijalnu zaštitu, odgovornost za zdravlje i sigurnost, obveza plaćanja poreza na dohodak, dubinska analiza i korporativna socijalna odgovornost, te da je moguće očuvati jednake uvjete za sva poduzeća koja djeluju u određenom sektoru;
10. naglašava da se s pomoću direktive treba bolje boriti protiv lažnog samozapošljavanja kako bi se obuhvatili radnici koji rade putem platformi koji ispunjavaju uvjete karakteristične za radni odnos koji se temelji na stvarnom obavljanju posla, a ne na načinu na koji strane opisuju odnos;
11. naglašava da veliki utjecaj internetskih platformi nije ograničen na koristi za potrošače, već da one imaju širok utjecaj na cijeli lanac opskrbe, uključujući dobavljače, proizvođače, distributere i potrošače, te da taj utjecaj treba na odgovarajući način uzeti u obzir kad se raspravlja o zakonodavstvu;

Pravedni i transparentni uvjeti rada

12. poziva Komisiju da pri razmatranju načina za poboljšanje radnih uvjeta:
  - osigura da kolektivni ugovori funkcioniraju na odgovarajući i učinkovit način, i
  - bolje provede zabranu klauzula o isključivosti i osigura da se svim radnicima koji rade putem platformi dozvoli rad za različite platforme („multi-apping”) i da zbog toga ne budu izloženi negativnom postupanju, u skladu s Direktivom o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima;
  - osigura prenosivost potvrda o stručnoj osposobljenosti i potiče interoperabilnost ocjena između platformi;
  - poboljša prava u slučaju kada platforma ograniči, suspendira ili prekine radni odnos tako da se osigura da svi radnici koji rade putem platformi imaju pravo na prethodnu obrazloženu obavijest, a ako se s njome ne slažu, pravo na odgovor te na učinkovito i

nepristrano rješavanje spora, uz mogućnost ponovnog postizanja usklađenosti s propisima ili poništavanja obavijesti, uključujući grupne zahtjeve;

- riješi trenutačni manjak transparentnosti poštujući poslovne tajne u skladu s Direktivom 2016/943³⁶, osobito njenim uvodnim izjavama 13. i 18. te člancima 3. i 5., uz jamstvo pružanja bitnih informacija o radnim uvjetima i pravilima suradnje, metodi izračuna cijene ili naknade, dodjele zadataka te transparentnosti u slučaju promjene uvjeta i postupaka privremenog ili trajnog deaktiviranja, ako je to slučaj, o čemu bi prethodno trebalo provesti savjetovanje; vjeruje da prethodno navedeno priopćenje treba dati na jasan, razumljiv i lako dostupan način radnicima i njihovim predstavnicima u skladu s postojećim zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom o pravima radnika,
  - ako se koristi umjetna inteligencija, osigura da platforme budu transparentne u pogledu načina na koji se koristi umjetna inteligencija i parametara koji utječu na uvjete rada, osobito u odnosu na podjelu zadataka, ocjene i interakcije, kao i pružanja razumljivih i ažurnih informacija vezanih uz funkcioniranje algoritma u odnosu na način dodjele zadataka, ocjenjivanja, postupka deaktivacije i određivanja cijena; uzme u obzir činjenicu da algoritme moraju uvijek nadzirati ljudi čije odluke moraju biti razumljive i podložne osporavanju i prema potrebi izmjeni;
  - prouči mogućnost stvaranja neobaveznih i lako dostupnih značajki unutar platforme koje omogućuju radnicima da se privatno i sigurno međusobno prepoznaju i međusobno komuniciraju ako to žele;
13. poziva Komisiju da ispita u kojoj se mjeri postojeća pravila Unije mogu primijeniti na tržište digitalnih radnih platformi te da osigura njihovu adekvatnu provedbu i primjenu; poziva države članice da, u suradnji sa socijalnim partnerima i drugim relevantnim dionicima, na proaktivan način i na temelju predviđanja, procijene potrebu da se modernizira postojeće zakonodavstvo, uključujući sustave socijalnog osiguranja, kako bi ono išlo u korak s tehnološkim razvojem uz jamčenje zaštite radnika; poziva Komisiju i države članice da koordiniraju sustave socijalnog osiguranja kako bi se osigurao prijenos prava u drugu zemlju i zbrajanja razdoblja u skladu sa zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom;

Zdravo i sigurno radno okruženje

14. naglašava da radnici koji rade putem platformi mogu podlijetati pojačanim zdravstvenim i sigurnosnim rizicima i u slučaju rada putem platformi na licu mjesta (kao što su prometne nezgode) i u slučaju rada putem platformi na internetu (na primjer vezano uz ergonomiju računalnih radnih stanica), koji nisu ograničeni na fizičko zdravlje već mogu utjecati i na i psihosocijalno zdravlje pri čemu su nepredvidivo radno vrijeme, intenzitet rada, kompetitivno okruženje (sustavi ocjenjivanja, poticaji za rad kroz bonuse), preopterećenje informacijama i izolacija čimbenici rizika u nastajanju; naglašava da Komisija u svom prijedlogu mora pristupiti zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu radnika koji rade putem platformi u skladu s europskim zakonskim okvirom u području zdravlja i sigurnosti te im omogućiti da ostvare svoja prava, uključujući pravo

---

³⁶ Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja, SL L 157, 15.6.2016., str. 1.

na isključivanje, u skladu s provedbom Okvirnog sporazuma europskih socijalnih partnera o digitalizaciji, na način da zbog toga ne budu stavljeni u nepovoljniji položaj; naglašava da svi radnici koji rade putem platformi moraju biti opremljeni odgovarajućom osobnom zaštitnom opremom, a oni koji rade u prijevozu i dostavi moraju imati zajamčeno osiguranje od nezgoda; naglašava da digitalne radne platforme moraju uvesti zaštitne mjere kojima se radnici koji rade putem platformi štite od nasilja i uznemiravanja, uključujući rodno uvjetovano nasilje, i uspostaviti učinkovite mehanizme prijavljivanja;

15. smatra da bi svi radnici koji rade putem platformi trebali imati pravo na naknadu u slučaju nesreće na radu i profesionalnih bolesti, socijalnu zaštitu te zdravstveno i invalidsko osiguranje; pozdravlja u tom pogledu inicijative nekih digitalnih radnih platformi da osiguraju, kao prvi korak, osiguranje kao i mjere zdravlja i sigurnosti na radu dok se ne uspostavi zakonodavni okvir, te naglašava važnu ulogu koju mogu imati kolektivni ugovori u tom kontekstu;

Primjerena i transparentna socijalna zaštita

16. čvrsto vjeruje da bi se formalna i stvarna pokrivenost, primjerenost i transparentnost sustava socijalne zaštite trebali primjenjivati na sve radnike, uključujući samozaposlene; poziva države članice da u potpunosti i odmah provedu Preporuku Vijeća 2019/C 387/01 od 8. studenoga 2019. o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti te da poduzmu mjere kojima se osigurava socijalna zaštita radnika koji rade putem platformi; poziva Komisiju da prati napredak država članica u tom pogledu u okviru europskih preporuka za određenu državu članicu;
17. podsjeća na to da je socijalna zaštita sigurnosna mreža koja se temelji na solidarnosti i da, osim pojedincima, koristi i društvu u cjelini; naglašava da se radnici koji rade putem platformi suočavaju s jedinstvenim izazovima u ispunjavanju uvjeta prihvatljivosti i kvalificiranja za naknade od socijalnog osiguranja, što pak utječe na njihove buduće izgleda kao i financijsku održivost i solidarnost sustava socijalne zaštite; smatra da bi radnici koji rade putem platformi trebali imati pristup svim granama socijalne zaštite u skladu s njihovim statusom; podsjeća osobito na to da je važno da države članice osiguraju, i prema potrebi prošire, pristup socijalnoj zaštiti za samozaposlene radnike koji rade putem platformi uključujući za osobe na prelasku iz jednog statusa u drugi ili koje imaju oba statusa radi osiguravanja prenosivosti akumuliranih socijalnih prava i za programe koji pokrivaju porodiljne i jednakovrijedne roditeljske naknade, te naknade za nezaposlenost, nezgodu, dugotrajnu njegu, invaliditet, bolest, zdravstvenu zaštitu i starost.

Zastupanje i kolektivni ugovori

18. podsjeća na to da su sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje temeljna prava svih radnika te smatra da bi se direktivom o radnicima koji rade putem platformi trebala zajamčiti učinkovitost, primjena tih prava u potpunosti i njihova provedba; zabrinut je zbog pojave neuravnoteženih i asimetričnih odnosa između digitalnih radnih platformi i radnika, koji često nemaju individualnu pregovaračku moć za pregovaranje o pravednim uvjetima; nadalje, svjestan je da postoje i praktični problemi kao što su nedostatak zajedničkih sredstava komunikacije i prilika za sastajanje na internetu ili

osobno, što u praksi može spriječiti kolektivno zastupanje; također primjećuje potencijal za inovativne pristupe otvaranju novih kanala za socijalni dijalog i organizaciju putem digitalnih rješenja; poziva Komisiju da se u svojem prijedlogu osvrne na te prepreke; naglašava da radnici koji rade putem platformi i platforme trebaju biti primjereno organizirani i zastupani kako bi se olakšao socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje;

19. naglašava da bi pravni oblici udruga mogli biti važan instrument za organizaciju rada putem platformi odozdo prema gore, što također može pozitivno utjecati na unutarnju demokraciju i osnaživanje radnika;
20. žali zbog pravnih poteškoća u kolektivnom zastupanju s kojima se suočavaju radnici koji rade putem platformi i svjestan je da se samozaposleni pojedinci općenito smatraju „poduzećima” i da se na njih kao takve odnosi zabrana sporazuma kojima se ograničava tržišno natjecanje; u tom pogledu potvrđuje početnu procjenu učinka koju je objavila Komisija³⁷ kao i planiranu inicijativu za rješavanje te prepreke, uz zakonodavnu inicijativu za poboljšanje radnih uvjeta radnika koji rade putem platformi poštujući postojeće sustave kolektivnih ugovora; uvjeren je da pravo EU-a o tržišnom natjecanju ne smije ometati poboljšanje radnih uvjeta (uključujući određivanje naknade) i socijalne zaštite samozaposlenih pojedinaca koji rade putem platformi s pomoću kolektivnog pregovaranja, te poziva Komisiju da pojasni da su kolektivni ugovori izvan područja primjene zakona o tržišnom natjecanju kako bi im se osigurala mogućnost udruživanja u sindikate i kolektivnog pregovaranja, te kako bi se omogućila bolja ravnoteža pregovaračke moći i pravednije unutarnje tržište;

Osposobljavanje i vještine

21. naglašava važnost osposobljavanja, a osobito da radnicima koji rade putem digitalnih radnih platformi treba pružiti osposobljavanje o upotrebi njihove mrežne stranice ili aplikacije, zadacima koji se obavljaju te zdravlju i zaštiti na radu; nadalje, naglašava da bi radnicima koji rade putem platformi, a posebno radnicima nižih kvalifikacija, trebalo dati pristup putem platformi daljnjem osposobljavanju koje omogućuje stjecanje vještina i prekvalifikaciju kako bi se poboljšala njihova zapošljivost i napredovanje u karijeri; poziva da se olakša priznavanje, vrednovanje i prenosivost postignuća u području neformalnog i informalnog učenja, kao i u priznavanju vještina stečenih tijekom rada putem platformi; u tom pogledu smatra da bi radnicima koji rade putem platformi i koji su sudjelovali u takvom osposobljavanju trebalo izdati „potvrdu o iskustvu”, koja bi se mogla učitati u individualne račune za učenje; u tom pogledu poziva Komisiju da riješi problem obrazovanja i osposobljavanja radnika koji rade putem platformi u predstojećem prijedlogu europskog pristupa mikrokvifikacijama i individualnim računima za učenje; naglašava neka strateška partnerstva koja su uspostavile platforme da bi osigurale pristup osposobljavanju za radnike koji rade putem platformi (kao što su tečajevi jezika, personalizirana poduka i video poduka) kako bi mogli napraviti sljedeće korake u svojoj karijeri; vjeruje da takve prakse treba uključiti u sve platforme u svim sektorima;
22. naglašava da su digitalne kompetencije od najveće važnosti; vjeruje da su javna ulaganja u strukovno obrazovanje i cjeloživotno učenje potrebna kako bi se zajamčilo da radnici posjeduju prave vještine za digitalno doba; poziva države članice da

---

³⁷ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=PI_COM%3AAres%282021%29102652

prilagode svoje sustave obrazovanja i osposobljavanja digitalnom radnom tržištu, u cilju poticanja digitalne pismenosti i vještina te podupiranja poduzetništva; naglašava da se ekonomija radnih platformi dosad uglavnom razvijala u urbanim područjima; poziva Komisiju i države članice da poduzmu mjere kako bi se suzbio digitalni jaz i svima zajamčio pristup digitalnim uslugama; naglašava u tom kontekstu važnost uvođenja širokopojasne 5G mreže u ruralnim područjima;

23. naglašava potrebu da se osigura pristup cjeloživotnom učenju za radnike koji rade putem platformi jednak onom koji uživaju radnici u tradicionalnoj ekonomiji, u skladu s nacionalnim pravom i praksom, uz istovremeno poticanje inovacija, konkurentnosti i uključivog rasta, te osiguravanje jednakih uvjeta za poduzeća;

Upravljanje algoritmima i podacima

24. smatra da se algoritmom u radu trebaju koristiti na transparentan, nediskriminirajući, pouzdan i etički način za radnike; naglašava da se transparentnost i nediskriminirajuća narav algoritama treba primjenjivati na dodjelu i raspodjelu zadataka, određivanje cijena, oglašavanje, ocjenjivanje i interakcije; nadalje naglašava da funkcije upravljanja algoritmima, osobito dodjela zadataka, ocjenjivanje, postupci deaktivacije i određivanje cijena, kao i eventualne izmjene istih, treba razumljivo objasniti i priopćiti na jasan i aktualan način, te da trebaju biti dio socijalnog dijaloga, poštujući pritom poslovne tajne u skladu s Direktivom 2016/943, osobito njenim uvodnim izjavama 13. i 18. te člancima 3. i 5.; naglašava da algoritamske odluke moraju biti etičke, obrazložive, osporive i prema potrebi izmjenjive, te ističe da je važno da odgovarajuća nadležna tijela provode redovne kontrole u tom pogledu u skladu s nacionalnim pravom kako bi se spriječilo dobivanje pogrešnih rezultata umjetne inteligencije; ponavlja da algoritamske odluke moraju poštivati pravo da ne podliježu odluci koja se temelji isključivo na automatiziranoj obradi iz članka 22. stavka 1. OUZP-a 2016/679, što znači da mora postojati ljudski nadzor; naglašava da prakse davanja poticaja, kao što su izvanredni bonusi, ili prakse sankcioniranja, kao što su ocjene koje utječu na radno vrijeme i dovode do manje posla, ne smiju dovesti do riskantnog ponašanja ili zdravstvenih i sigurnosnih rizika, uključujući u odnosu na duševno zdravlje; uvjeren je da su nediskriminirajući algoritmi oni koji sprečavaju rodne, rasne ili druge društvene predrasude u odabiru i postupanju prema različitim skupinama i koji ne jačaju nejednakosti i stereotipe;
25. poziva Komisiju i države članice da osiguraju odgovarajuću zaštitu prava i dobrobiti radnika koji rade putem platformi, kao što su zabrana diskriminacije, privatnost, autonomija i ljudsko dostojanstvo u upotrebi umjetne inteligencije i upravljanja algoritmima, uključujući instrumente za predviđanje i označivanje za predviđanje ponašanja, praćenje napretka u stvarnom vremenu, softver za praćenje rezultata i vremena, automatizirano poticanje ponašanja i prakse nedopuštenog nadzora; naglašava da bi radnici trebali uvijek biti obaviješteni i prethodno konzultirani o upotrebi takvih uređaja i praksi; vjeruje da treba poticati osposobljavanje programera algoritama o pitanjima etičnosti, transparentnosti i nediskriminacije;
26. zabrinut je zbog slabog poštivanja prava intelektualnog vlasništva za kreativan rad samozaposlenih radnika koji rade putem platformi te poziva Komisiju i države članice da riješe taj problem i osiguraju odgovarajuću provedbu primjenjivog zakonodavstva;

27. vjeruje da radnici trebaju biti informirani o kritikama klijenata; naglašava da radnici trebaju imati pravo suprotstaviti se u slučaju neplaćanja i da takav prigovor pregleda zaposlenik platforme;
28. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da se vrijeme čekanja i dostupnost na platformi smatra radnim vremenom za radnike koji rade putem platformi i koji su u radnom odnosu;
29. podsjeća da sve internetske platforme moraju osigurati potpunu usklađenost sa zakonodavstvom EU-a, uključujući zakon o nediskriminaciji i zaštiti podataka; naglašava da bi radnici koji rade putem platformi i, uz njihov pristanak, njihovi predstavnici, trebali imati pristup svim podacima koji se odnose na njihove aktivnosti, razumjeti kako se obrađuju njihove osobne informacije, biti obaviješteni o tome kako je platforma kategorizirala ili ocijenila radnika ako to utječe na njihove uvjete zaposlenja ili radne uvjete, te imaju pravo na izvoz svojih ocjena; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da radnici koji rade putem platformi imaju valjano pravo na prenosivost podataka prema člancima 20. i 88. OUZP-a; smatra da bi trebalo istražiti mogućnost izdavanja prenosivog certifikata o vještinama, povratnim informacijama od klijenata i ocjeni, koji bi bio priznat među sličnim platformama;
30. primjećuje da narav rada putem platformi i ne postojanje definiranog radnog mjesta mogu dovesti do davanja u podnajam računa radnika i neprijavljenog rada; smatra da treba jamčiti pouzdane postupke provjere identiteta korisnika platforme, bez obvezne obrade biometrijskih podataka;
31. naglašava da bi se moguće prednosti u pogledu učinkovitosti internetskih radnih platformi u odnosu na tradicionalno tržište rada trebale zasnivati na poštenom tržišnom natjecanju; naglašava da se, kako bi se osigurali jednaki uvjeti između radnih platformi i tradicionalnih poduzeća, posebno MSP-ova, u ekonomiji platformi, kao što je to slučaj u svakoj drugoj vrsti ekonomije, moraju plaćati porezi i socijalni doprinosi te poštovati zakonodavstvo u području zapošljavanja i socijalne zaštite; ističe da je po potrebi potrebno izmijeniti srodne politike na odgovarajući način;
32. poziva Komisiju da osigura da radnici koji rade putem platformi i oni u sličnim oblicima radnih odnosa koje omogućuju tehnološke inovacije budu uključeni u prijedloge za uspostavu europskog broja socijalnog osiguranja (ESSN) i da se na rad putem platforme na nediskriminirajući način primjenjuju pravila pravedne mobilnosti;
33. uviđa da se ekonomija radnih platformi može koristiti u socijalne svrhe; poziva Komisiju i države članice da promiču modele socijalne ekonomije u ekonomiji radnih platformi i da razmjenjuju najbolje prakse u tom pogledu jer su se u vrijeme krize uzrokovane bolešću COVID-19 socijalna poduzeća pokazala otpornima;

Ostale preporuke

34. podsjeća na to da značajan broj platformi radi na uvođenju internih propisa i programa kako bi stvorile sigurnije okruženje za svoje radnike i smatra da EU i nacionalne kampanje na terenu trebaju poticati takve prakse; poziva Komisiju da nakon temeljite procjene učinka razmotri uspostavu europske oznake kvalitete koja bi se dodjeljivala platformama koje primjenjuju dobre prakse za radnike koji rade putem platformi kako

bi korisnici, radnici i potrošači mogli donositi informirane odluke i kojom bi se istaknule platforme s kvalitetnim radnim uvjetima na temelju kolektivnih ugovora i s visokim stupnjem transparentnosti;

35. primjećuje da su podaci koji se odnose na broj radnika koji rade putem platformi, kao i njihova raspodjela po sektorima, još uvijek fragmentirani; poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama prikupi pouzdane i usporedive podatke o radnicima koji rade putem platformi kako bi dobila bolju predodžbu razmjera aktivnosti digitalnih radnih platformi i produbila znanje o uvjetima rada i zaposlenja radnika koji rade putem platformi, uključujući pokriće socijalnog osiguranja i raspon prihoda;
36. poziva nacionalne javne službe za zapošljavanje i europsku mrežu službi za zapošljavanje (EURES) da bolje komuniciraju o mogućnostima koje nude radne platforme;
37. poziva države članice da podrže inovativne oblike rada putem platformi u skladu sa zakonodavstvom Unije i europskim zakonodavstvom, te poziva Komisiju da kvalitetne radne uvjete uključi u svoj predstojeći pravni okvir i održava fleksibilnost uz osiguravanje prava radnika;
38. poziva države članice da osiguraju da radnici koji rade preko platformi mogu odbiti radni zadatak ako se on odvija izvan referentnih sati i dana ili ako nisu obaviješteni o radnom zadatku unutar dogovorenog minimalnog roka, a da pritom ne trpe negativne posljedice zbog odbijanja;
39. istovremeno poziva Komisiju i države članice da razmotre inovativna, učinkovita i socijalno korisna prekogranična rješenja koja osiguravaju pokriće socijalnog osiguranja;
40. ističe da je jamčenje poštovanja prava radnika ključna sastavnica politike održivog turizma; ističe sve važniju ulogu digitalnih platformi i prikupljanja podataka u turističkim aktivnostima; stoga naglašava važnu ulogu koju će prikupljanje podataka o radnicima koji rade preko platformi imati u postizanju projekata istinski održivog turizma kojima se osiguravaju ulaganja u turizam i radna mjesta u korist lokalnih zajednica i radnika te istodobno olakšava pravedna raspodjela dobiti;
41. podsjeća da žene čine samo 22 % radnika u sektoru prometa te da također predstavljaju manji dio radnika koji rade preko platformi u sektoru prometa i turizma, pri čemu anegdotalni dokazi upućuju na to da žene koje rade preko platformi u prometnom sektoru imaju lošije uvjete zapošljavanja kao i lošije radne uvjete od svojih muških kolega;

o

o o

42. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

20.4.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA PROMET I TURIZAM

upućeno Odboru za zapošljavanje i socijalna pitanja

o pravednim radnim uvjetima, pravima i socijalnoj zaštiti radnika koji rade preko platformi – novi oblici zapošljavanja povezani s digitalnim razvojem (2019/2186(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Marianne Vind

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da je ekonomija platformi postala sastavni i brzo rastući dio ekonomije EU-a koji obuhvaća sektore prometa, dostave i turizma, da donosi izazove, ali i stvara mogućnosti; budući da su platforme u prometnom sektoru iznimno raznolike i uključuju multinacionalne kompanije, mala i srednja poduzeća te start-upove koji su aktivni u mnogim različitim državama članicama EU-a i imaju potencijal za poboljšanje multimodalnog prijevoza i dijeljenja resursa, kao i poticanja veće učinkovitosti i produktivnosti putem novih poslovnih modela, proizvoda i usluga za radnike, poduzeća i potrošače;
- B. budući da industrija platformi doprinosi otvaranju poduzeća i rastu radnih mjesta, stvara fleksibilne modele rada kao što su rad na nepuno radno vrijeme, te smanjuje prepreke za ulazak na tržište rada za društvene skupine koje su često diskriminirane time što im nudi nove profesionalne mogućnosti; budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 povećala stopu rasta te vrste poslovnog modela, osobito usluga dostave, te je istaknula sposobnost ekonomije platformi za stvaranje prilika za zapošljavanje;
- C. budući da su potrebne promišljene strategije kako bi se osigurala ravnoteža između, s jedne strane, fleksibilnosti i učinkovitosti koju zahtijevaju radnici i potrošači te, s druge strane, dobrih i predvidivih radnih uvjeta za radnike;
- D. budući da su platforme dovele do strukturnih promjena u zapošljavanju u prometnom sektoru; budući da te promjene uključuju nagli porast samozapošljavanja i fleksibilnih modela rada, kao i povećanje broja radnika na radnim mjestima na kojima nisu nužno zajamčeni socijalna zaštita te primjereni radni uvjeti i prava; budući da se to posebno odnosi na niskokvalificirane poslove koje uvjetuje sama platforma i koji se obavljaju na

lokaciji, kao što su usluge vožnje i dostave; budući da je doneseno više sudskih presuda i administrativnih odluka čiji je zaključak da su radnici na prometnim platformama pogrešno kategorizirani;

- E. budući da mnoge platforme izbjegavanjem plaćanja poreza, zaobilaznjem zakona o radu i poslovnih standarda u području zdravlja, sigurnosti i okoliša socijalne troškove prenose na radnike i stanovništvo, što ima teške društveno-gospodarske posljedice i posljedice za pojedince; budući da je većina platformi aktivna u različitim državama članicama EU-a i da često nisu bazirane u zemlji u kojoj se odvijaju aktivnosti koje obavljaju njihovi radnici;
- F. budući da internetske platforme podliježu postojećim pravilima EU-a u područjima kao što su tržišno natjecanje, zaštita potrošača, zaštita osobnih podataka i slobode na jedinstvenom tržištu; budući da je ključno poštovanje tih pravila od strane svih aktera u sektoru platformi s ciljem da se osigura pošteno tržišno natjecanje i stvori povjerenje i među poduzećima i među stanovništvom kako bi se s povjerenjem koristili internetskim platformama; budući da bi trebalo zajamčiti jednake uvjete za digitalne prometne i turističke platforme te tradicionalne aktere koji pružaju slične usluge;
- G. budući da postoji velika potreba za integriranim prometnim rješenjima koja se temelje na širokom rasponu usluga i koja u prvi plan stavljaju sustav, a ne njegove komponente; budući da platforme mogu imati ulogu u poticanju mobilnosti kao usluge, logistike kao usluge kao i kolaborativne mobilnosti; budući da bi takva digitalizacija mogla pružiti velike mogućnosti za stvaranje održivog, inovativnog i multimodalnog prometnog sektora, uključujući putem inovacija u javnom prijevozu; budući da se okvirom usmjerenim na budućnost za poduzeća koja djeluju na platformama mora voditi računa o potencijalnim problemima povezanim s okolišem i zdravljem te maksimalno povećati učinkovitost mobilnosti; budući da bi stoga trebalo provesti temeljitu procjenu utjecaja koji platforme u sektoru prometa i turizma imaju na okoliš, s obzirom na to da se ne zna dovoljno o njihovim pozitivnim i negativnim učincima;
- H. budući da rast broja digitalnih platformi za posredovanje i suradnju radikalno mijenja putnički i teretni promet, posebno s obzirom na nove usluge za poduzeća i pojedince, razvoj multimodalnog prijevoza, bolju povezanost u izoliranim područjima, poboljšanu gradsku mobilnost ili pak optimizaciju upravljanja protokom;
- I. budući da su brza bežična i fiksna povezivost ključne za daljnji razvoj digitaliziranih prijevoznih usluga; budući da EU postavlja regulatorne standarde za korištenje digitalnih usluga i proizvoda, kao što je učinio s Općom uredbom o zaštiti podataka (OUZP)¹ i europskom digitalnom strategijom, no zaostaje u stvaranju konkurentnih uvjeta za rast i razvoj novih digitalnih poduzeća i platformi u EU-u;
- J. budući da biciklisti, koji se često angažiraju za dostavu hrane ili brzu dostavu u gradovima, trebaju posebnu zaštitu kao osjetljivi sudionici u cestovnom prometu koji često rade u nepovoljnim i teškim vremenskim uvjetima te bi stoga trebali biti opremljeni zaštitnom opremom i imati osiguranje od nezgode;
- 1. ističe da je nepravedna tržišna prednost određenih poduzeća u ekonomiji platformi u

---

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

odnosu na tradicionalnu ekonomiju neprihvatljiva ako se temelji na nedovoljnoj socijalnoj zaštiti i izbjegavanju plaćanja poreza; naglašava da se, kako bi se osigurali jednaki uvjeti između ekonomije platformi i tradicionalnih poduzeća, posebno malih i srednjih poduzeća, poduzeća koja djeluju na platformama moraju, kao i sva druga poduzeća, poštovati sve pravne obveze, uključujući one utvrđene zakonodavstvom EU-a i država članica u području zapošljavanja, socijalne zaštite, porezne politike, zdravlja i sigurnosti; ističe potrebu za odgovarajućom prilagodbom povezanih politika, gdje je to potrebno, kako bi se stvorili jednaki uvjeti za internetske platforme i tradicionalne poslovne modele u prometnom i turističkom sektoru; ponavlja da sve usluge prijevoza moraju biti u skladu sa zakonodavstvom EU-a koje se odnosi na prometni sektor;

2. poziva Komisiju da u suradnji sa socijalnim partnerima izradi strategiju za osiguranje dobrih radnih uvjeta radnika koji rade preko platformi tako da ih uskladi, kada je to potrebno, s radnim uvjetima standardnih zaposlenika ili samozaposlenih osoba, pri čemu treba u potpunosti poštovati raznolikost nacionalnih modela tržišta rada, autonomiju socijalnih partnera, nacionalne nadležnosti te prilike i fleksibilnost koju pruža ekonomija platformi; podsjeća Komisiju da zauzme holistički pristup prema rješavanju izazova povezanih s radnicima koji rade preko platformi kao što su radni status, radni uvjeti, predvidljivo radno vrijeme, pristup socijalnoj zaštiti i socijalnom dijalogu, a da pritom vodi računa o raznolikosti ekonomije platformi;
3. ističe da bi svi radnici trebali imati pristup socijalnoj zaštiti te primjerenim zdravstvenim i sigurnosnim mjerama, što se odnosi i na zaštitnu opremu i osiguranje od nezgode, neovisno o vrsti posla koji obavljaju; stoga poziva države članice da provedu Preporuku Vijeća 2019/C 387/01² o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti, a Komisiju da u strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu za razdoblje od 2021. do 2027. vodi računa o radnicima koji su zaposleni preko platformi;
4. poziva države članice da u suradnji sa socijalnim partnerima razmotre potrebu za jasnim definiranjem internetskih platformi i samozaposlenih radnika te apelira na Komisiju da pruži potporu državama članicama u analizi različitih aspekata rada kako bi se utvrdio status radnika u sektoru platformi, i to na način da se uistinu osiguraju jednaki uvjeti za sve platforme, ali i za standardno tržište rada, te da se omogući razvoj novih i inovativnih poslovnih modela uz jamčenje poštenog tržišnog natjecanja i odgovarajućih radnih uvjeta;
5. istodobno poziva Komisiju i države članice da razmotre inovativna, učinkovita i društveno korisna prekogranična rješenja, na primjer stvaranje neke vrste prekograničnog digitalnog sustava kojim bi se prikupljali doprinosi od profesionalnih aktivnosti radnika koji rade preko platformi i kojima bi se ti doprinosi prenosili u nacionalni sustav socijalne sigurnosti koji radniku pruža osiguranje, čime bi se osigurala potrebna socijalna pokrivenost i zaštita specifična za pojedinu zemlju;
6. naglašava potrebu za transparentnošću i nediskriminacijom u platformama za prijevoz, dostavu i turizam, posebno kad je riječ o algoritmima koji utječu na uslugu, raspodjelu zadaća, određivanje cijena, poredak, sustave ocjenjivanja i nagrađivanja, oglašavanje i sigurnost podataka;

---

² Preporuka Vijeća od 8. studenoga 2019. o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti, SL C 387, 15.11.2019., str. 1.

7. pozdravlja značajne inovacije u području umjetne inteligencije koje su postale sastavni dio poslovnih modela i procesa odlučivanja u poduzećima koja djeluju na platformama te podsjeća da pri uporabi umjetne inteligencije na platformama treba štititi zdravlje, sigurnost, privatnost i radne uvjete radnika koji rade preko platformi; ističe važnost ljudskog nadzora nad upravnim odlukama kao i pravo radnika da se žale na te odluke; poziva Komisiju da istraži mogućnost da se mjerodavnoj postojećoj agenciji na razini EU-a povjere mehanizmi praćenja, provedbe i sankcioniranja u cilju jamčenja nadzora i regulatorne usklađenosti sustava umjetne inteligencije koji se koriste na platformama u sektoru prometa i turizma;
8. ističe koliko su radnicima važni pristup podacima, pravo na prenosivost podataka i interoperabilnost podataka među platformama, u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka, te potiče države članice da u potpunosti iskoriste njezin članak 88. te zaštite legitimne interese i temeljna prava radnika koji rade preko platformi;
9. odlučno poziva Komisiju da surađuje s državama članicama koje razvijaju nacionalne projekte namijenjene prikupljanju, pohranjivanju i analizi nepristranih skupova podataka povezanih s praksama zapošljavanja u različitim segmentima ekonomije prometnih i turističkih platformi kako bi se utvrdile najbolje prakse u integraciji na tržište rada i fleksibilnim modelima rada te riješili postojeći problemi povezani s radničkim pravima na nacionalnim razinama i razini EU-a;
10. ističe važnost poboljšanja socijalnog dijaloga odgovarajućom zastupljenošću svih radnika koji rade preko platformi; poziva Komisiju da nakon opsežnog savjetovanja i suradnje sa socijalnim i poslovnim partnerima provede reviziju pravila EU-a o tržišnom natjecanju kako bi se osiguralo da radnici koji rade preko platformi dobiju mogućnost istinskog kolektivnog pregovaranja ili pristup ekvivalentnim oblicima dijaloga koji su usklađeni s nacionalnim modelima tržišta rada; ističe da države članice trebaju ratificirati relevantne konvencije Međunarodne organizacije rada te osnažiti prava radnika koji su zaposleni preko platformi na osnivanje sindikata i kolektivno pregovaranje;
11. ističe da je jamčenje poštovanja prava radnika ključna sastavnica politike održivog turizma; ističe sve važniju ulogu digitalnih platformi i prikupljanja podataka u turističkim aktivnostima; stoga naglašava važnu ulogu koju će prikupljanje podataka o radnicima koji rade preko platformi imati u postizanju projekata istinski održivog turizma kojima se osiguravaju ulaganja u turizam i radna mjesta u korist lokalnih zajednica i radnika te istodobno olakšava pravedna raspodjela dobiti;
12. podsjeća da žene čine samo 22 % radnika u industriji prometa te da također predstavljaju manji dio radnika koji rade preko platformi u sektoru prometa i turizma, pri čemu anegdotalni dokazi upućuju na to da žene koje rade preko platformi u prometnom sektoru imaju lošije uvjete zapošljavanja kao i lošije radne uvjete od svojih muških kolega;
13. poziva Komisiju i države članice da podrže i potiču platforme da razviju metode stručnog osposobljavanja i profesionalnog razvoja kako bi proširile profesionalne mogućnosti svojih radnika; ističe potrebu za redovitim obveznim sigurnosnim osposobljavanjem i posebnim osposobljavanjem u sektorima turizma i prometa, uzimajući u obzir zahtjeve i očekivanja potrošača te osiguravajući odgovorno djelovanje internetskih platformi i radnika na platformama, posebno u pogledu aspekata povezanih sa sigurnošću, zaštitom, zdravljem, zaštitom privatnosti i pružanjem točnih informacija; poziva Komisiju i države

članice da pružaju poticaje za karijere u digitalnom sektoru te da preispitaju obrazovni sustav i prilagode ga digitalnom dobu, pri čemu bi se javnim politikama i poticajima mladi pripremali za buduća radna mjesta u prometnom i turističkom sektoru;

14. ističe da je pandemija bolesti COVID-19 znatno povećala stopu rasta platformi u sektoru prometa i dostave, što je rezultiralo povećanjem broja radnika zaposlenih preko platformi u tim industrijama; uviđa da su radnici koji rade preko platformi u prometnom i turističkom sektoru izloženi zdravstvenim i sigurnosnim rizicima, zbog čega trebaju biti opremljeni odgovarajućom zaštitnom opremom; ističe da je pandemija bolesti COVID-19 pokazala da je potrebno osigurati socijalnu zaštitu, primjerice mogućnost odlaska na bolovanje i zaštitu u slučaju nezaposlenosti; poziva Komisiju, države članice te prometne i turističke platforme da se pobrinu za socijalnu zaštitu, zdravlje i sigurnost radnika koji rade preko platformi i obavljaju poslove prijevoza u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	15.4.2021						
Rezultat konačnog glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">39</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">9</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	39	-:	9	0:	0
+:	39						
-:	9						
0:	0						
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Johan Danielsson, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Gheorghe Falcă, Giuseppe Ferrandino, Mario Furore, Søren Gade, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Julie Lechanteux, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Giuseppe Milazzo, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Vera Tax, Barbara Thaler, István Ujhelyi, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Leila Chaibi, Clare Daly, Maria Grapini, Roman Haider, Jutta Paulus, Marianne Vind						

KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

39	+
ECR	Peter Lundgren, Tomasz Piotr Poręba, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
ID	Marco Campomenosi, Roman Haider, Julie Lechanteux, Philippe Olivier, Lucia Vuolo
NI	Mario Furore
EPP	Magdalena Adamowicz, Gheorghe Falcă, Jens Gieseke, Marian-Jean Marinescu, Giuseppe Milazzo, Cláudia Monteiro de Aguiar, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Barbara Thaler, Henna Virkkunen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Klub zastupnika Renew Europe	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Johan Danielsson, Giuseppe Ferrandino, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Rovana Plumb, Vera Tax, István Ujhelyi, Marianne Vind, Petar Vitanov

9	-
NI	Dorien Rookmaker
GUE/NGL	Leila Chaibi, Clare Daly, Elena Kountoura
Zeleni/ESS	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz, Jutta Paulus

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	14.7.2021						
Rezultat konačnog glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">44</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">8</td> </tr> </table>	+:	44	-:	2	0:	8
+:	44						
-:	2						
0:	8						
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Leila Chaibi, Margarita de la Pisa Carrión, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Foulas, Cindy Franssen, Heléne Fritzton, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Vincenzo Sofo, Cristian Terheş, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marie-Pierre Vedrenne, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Tomáš Zdechovský						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Konstantinos Arvanitis, Ilana Cicurel, Eugenia Rodríguez Palop, Ralf Seekatz, Kim Van Sparrentak, Anna Zalewska						

KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

44	+
NI	Daniela Rondinelli
EPP	David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuing, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Ralf Seekatz, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Klub zastupnika Renew Europe	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Ilana Cicurel, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Dragoș Pîslaru, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Helène Fritzon, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Manuel Pizarro, Marianne Vind
GUE/NGL	Konstantinos Arvanitis, Leila Chaibi, Eugenia Rodríguez Palop, Nikolaj Villumsen
Zeleni/ESS	Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Kim Van Sparrentak, Tatjana Ždanoka

2	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión
ID	Nicolaus Fest

8	0
ECR	Elzbieta Rafalska, Vincenzo Sofo, Cristian Terheș, Anna Zalewska
ID	Dominique Bilde, France Jamet, Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani